

**ORZECZNICTWO
SĄDU APELACYJNEGO
W KATOWICACH
I SĄDÓW OKRĘGOWYCH**

*BIULETYN
NR 1/99*

Redaguje zespół w składzie :

SSA Monika DEMBIŃSKA
SSA Alicja KOLONKO
SSA Mirosław ZIAJA

SPIS TREŚCI

I.	ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO	
	Str.	3 - 23
II.	ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA CYWILNEGO	
	Str.	24-34
III.	ORZECZENIA W SPRAWACH Z ZAKRESU PRAWA PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	
	Str.	35-42

I.

ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO

PRAWO KARNE MATERIALNE

I.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

Z DNIA 3 marca 1999r.

II AKz 29/99

Art. 12 kk i art.2 § 1 u.k.s.

Art. 81 § 1 u.k.s

Art. 42 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997r. o przeciwdziałaniu narkomanii
(Dz.U. Nr 75,poz.463)

1.Przepis art.2 § 1 u.k.s. stanowi jednoznacznie, iż konstrukcję czynu ciągłego wprawdzie można stosować na gruncie ustawy karno-skarbowej; ale jedynie do przestępstw skarbowych.

Podkreślić natomiast trzeba, że w świetle wspomnianego przepisu brak jest uzasadnienia do przyjęcia czynu ciągłego w sytuacji, gdy jedno z zachowań, podjętych w krótkich odstępach czasu, w wyniku z góry powziętego zamiaru popełnienia przestępstwa finalnego jest przestępstwo skarbowe, a innym - przestępstwo wynikające z Kodeksu Karnego lub pozostałych ustaw karnych

2.Na gruncie przepisu art. 81 § 1 u.k.s. pojęcie ograniczenia wywozu należy interpretować wąsko i nie utożsamiać tego z całkowitym zakazem tak, by interpretacja wspomnianego pojęcia nie stanowiła niedopuszczalnej na gruncie prawa karnego wykładni rozszerzającej na niekorzyść:

Stosownie do treści art.25 ust.1 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997r. o przeciwdziałaniu narkomanii wywóz zagranicę środków odurzających może być

dokonywany wyłącznie przez podmioty gospodarcze posiadające koncesję, po uzyskaniu zezwolenia organu administracyjnego, o którym mowa w art.23 ust.1 lub w art.27 ust.1 tego aktu prawnego.

Co za tym idzie osoba fizyczna, nie prowadząca działalności gospodarczej nigdy nie może uzyskać wspomnianego wyżej zezwolenia na wywóz.

Innymi słowy istnieje zakaz wywozu środków odurzających za granicę przez te osoby. Idąc tym tokiem myślenia brak jest tym samym podstaw do skazania takiej osoby za przestępstwo, o którym mowa w art.81§1 u.k.s., bowiem przez wprowadzenie w błąd organu celnego następuje naruszenie nie ograniczenia, o którym mowa w tym przepisie, a zakazu.

Przemyt polega tu bowiem na uniknięciu kontroli celnej w sytuacji, gdy obowiązkowe jest uzyskanie pozwolenia na przywóz, wywóz lub przewóz towarów, które w przypadku oskarżonego w ogóle nie było możliwe.

Zatem zachowanie oskarżonego wyczerpuje li tylko znamiona przestępstwa, o którym mowa w art. 42 § 1 i 3 cytowanej ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, a winien on być uniewinniony od zarzutu przestępstwa z art.81§1 u.k.s.

Nielogicznym wydaje się bowiem, aby oczekiwać od sprawcy przestępstwa wynikającego z innej ustawy karnej, by wobec organu celnego przyznał się, że w momencie przekraczania granicy RP dopuszcza się przestępstwa.

N o t a : W niniejszej sprawie podzieliliśmy argumentację zaprezentowaną przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu, zawartą w wyroku z dnia 24 lutego 1997r., sygn.akt II AKa 60/98- por.OSA nr 7-8/1998.

Przewodniczący : Sędzia S.A. J.Śpiechowicz

Sędziowie: S.A. W.Gawrońska, S.A. M.Ziaja (spr.)

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

Z DNIA 23 GRUDNIA 1998 r.

II AKa 228/98

Art. 4 § 1 kk

Art.53 § 3 kk

1.Rozważając problem „względności ustawy” w znaczeniu użytym w art.4§1 kk należy mieć na uwadze okoliczności konkretnej sprawy (konkretnego czynu i jego sprawcy) i odnieść je nie tylko do ustawowego zagrożenia, określającego granice w jakich sąd może orzec karę, ale również do ustawowych zasad wymiaru kary oraz ewentualnych innych karnoprawnych konsekwencji skazania.

Nie chodzi bowiem o ustawę abstrakcyjnie względniejszą lecz – jak mówi art.4§1 kk – względniejszą dla sprawcy.

2.Szczególne zuchwałość sprawcy kradzieży, o ile nie przybrała takiej formy, która związana była z użyciem przemocy wobec osoby w rozumieniu art.280kk, nie jest już podstawą do zastosowania surowszej kwalifikacji. Może być ona traktowana jedynie jako okoliczność przemawiająca za surowszym wymiarem kary orzekanej jednak w oparciu o przepis penalizujący podstawowy typ kradzieży, a więc art. 280 kk, bądź też gdy kradzież dotyczy rzeczy o wartości nie przekraczającej 250 zł., art. 119§1 kw.

Przewodniczący : Prezes S.A. Mariusz Żak (spr.)

Sędziowie S.A. : St.Raszka J. Śpiechowicz

3.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
Z DNIA 17 LUTEGO 1999r.
II AKz1 79/99

Art. 78 § 1 kk i 81 kk

1.Przepis art.81 kk wyraźnie wskazuje na konieczność spełnienia tylko wymogu odbycia dalszego co najmniej 1 roku z orzeczonej uprzednio kary pozbawienia wolności co oznacza, iż w pozostałym zakresie do ponownego warunkowego zwolnienia mają zastosowanie limity odbycia części kary wymienione w art. 78§1 i 2 kk, liczone od pełnego jej wymiaru.

Nie ma racjonalnego powodu do określenia ich, w sytuacji art.81 kk, jako biegnących od reszty kary pozostałej do odbycia po odwołaniu warunkowego przedterminowego zwolnienia, gdyż treść tego przepisu prawa nakazuje przyjąć, iż skazany zachowuje uprawnienia do skorzystania z tej instytucji, nabyte przy pierwszym jej zastosowaniu, obwarowane tylko dodatkowo koniecznością odbycia dalszej określonej już wyżej części kary.

Przewodniczący : Sędzia S.A. J.Dybek

4.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
Z DNIA 11 MARCA 1999r.
II AKa 15/99

Art. 280 § 2 kk

Tak w świetle aktualnych uregulowań art. 280§2 kk, jak i na gruncie przepisu art. 210§2 kk z 1969r., przyjęcie ze określony przedmiot (narzędzie), którym posługuje się sprawca posiada obiektywne cechy niebezpiecznego, a więc takiego którym można spowodować znaczne uszkodzenia ciała lub skutki dalej idące, jest wystarczające do przyjęcia kwalifikowanej formy rozboju, bez potrzeby wykazywania, że w konkretnej

sytuacji był to niebezpieczny sposób posłużenia się nim. Zatem nie może budzić wątpliwości, że niebezpiecznym przedmiotem jest ciężkie metalowe krzesło, którym sprawca uderza pokrzywdzonego, by osłabić lub wyłączyć jego wolę w przeciwdziałaniu w zaborze mienia.

Przewodniczący : Sędzia S.A. W.Gawrońska
Sędziowie: S.A M. Ziaja (spr.),
S.O.del.P.Węgrzynek

5.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
Z DNIA 17 GRUDNIA 1998r.
II AKa 199/98

Art. 286 § 1 kk

Z uwagi na brak pieniędzy w obrocie gospodarczym powszechną praktyką były transakcje z odroczonym terminem płatności, dzięki czemu osoby będące w sytuacji oskarżonego mogły sprzedać zakupiony towar i potem za niego zapłacić. Wielu nieuczciwych przedsiębiorców wykorzystywało to, aby wyłudzić towar, jednak nie można z góry zakładać, że każdy kto dokonywał takich transakcji miał zamiar oszukania kontrahenta.

Przewodniczący : Sędzia S.A. G.Chart
Sędziowie S.A.: M.Michniewski, St.Raszka (spr.)

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
Z DNIA 11 LUTEGO 1999r.
II AKo 19/99**

Ustawa rehabilitacyjna

Aby przyjąć za uprawnioną legitymację czynną do wystąpienia z roszczeniem odszkodowawczym, o którym mowa w przepisie art.8 ust.1 ustawy rehabilitacyjnej niezbędnym jest wykazanie, że osoba do tego uprawniona, mimo że prowadziła działalność niepodległościową na wschód od linii Curzona, wymienioną w art.8 ust. 2b powołanego aktu prawnego, była represjonowana przez organy radzieckie w okresie przewidzianym w art.8 ust.2a, a nie w każdym czasie. Represje bowiem tylko w tym czasie stanowiły wolę ustawodawcy realizacji roszczeń odszkodowawczych, zawężając możliwość skorzystania z nich przez osoby represjonowane za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego w innym okresie.

N o t a: Należy dobitnie podkreślić, iż ustawodawca możliwość wystąpienia z wnioskiem o odszkodowanie przez osoby represjonowane przez władze radzieckie na wschód od linii Curzona zawęził jedynie do represji mającej miejsce w okresie od 1 stycznia 1944r. do dnia 31 grudnia 1956r. za działalność niepodległościową prowadzoną przez te osoby od 17 września 1939r. do dnia 5 lutego 1946r. i oba wspomniane okresy czasu jako niezależne od siebie sądy winny mieć w polu widzenia w procesie orzecznictwym.

*Przewodniczący : Sędzia S.A. J.Śpiechowicz
Sędziowie S.A.: M.Ziaja (spr.),
S.O. P.Węgrzynek*

PRAWO KARNE PROCESOWE

I.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
Z DNIA 7 STYCZNIA 1999 r.
II AKa 281/98**

Art. 4 kpk i art. 5 § 2 kpk

W zaistniałej sytuacji procesowej, przy braku bezpośrednich świadków zdarzenia oraz niespójnych i nieprecyzyjnych wyjaśnieniach oskarżonej; Sąd I instancji był w pełni uprawniony do czynienia ustaleń faktycznych na podstawie opinii biegłych z Zakładu Medycyny Sądowej, które w sposób rzeczowy i obiektywny wyjaśniają mechanizm powstania obrażeń ciała pokrzywdzonego.

Nie można w tej sytuacji zgodzić się ze skarżącym, że Sąd Wojewódzki naruszył dyspozycje art. 3 § 1 i 3 d.kpk (art.4 kpk i art.5§2 kpk), bowiem właśnie w oparciu o cytowane opinie biegłych możliwe było wyjaśnienie wątpliwości, które rodziły się na tle wyjaśnień oskarżonej.

*Przewodniczący : Sędzia S.A. W.Gawrońska
Sędziowie S.A. :J.Śpiechowicz, B.Suchowska (spr.)*

2.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
Z DNIA 10 GRUDNIA 1998 r.
II AKa 154/98**

Art. 7 kpk

Z punktu widzenia postępowania odwoławczego podkreślić należy, iż to właśnie Sąd I instancji powołany jest do ustalenia dowodów, które przekonują za określoną tezę w przedmiocie winy, bowiem to przed tym Sądem dowody te przeprowadzane są w sposób bezpośredni, kształtujący odpowiednie wrażenia w tym zakresie.

Przewodniczący : Sędzia S.A. J. Dybek

Sędziowie S.A. : M. Michniewski, M. Ziąja (spr.)

3.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

Z DNIA 25 LISTOPADA 1998 r.

II AKo 347/98

Art. 102 § 1 i 3 kpk

Przepisy regulujące instytucję nieważności orzeczeń z mocy prawa nie zawierają wyraźnego upoważnienia do cofnięcia wniosku inicjującego to postępowanie. Nie można też posilkować się w tym względzie uprawnieniem określonym w art. 431 § 1 kpk, bowiem wyraźnie on wskazuje, że zastosowanie ma jedynie do środków odwoławczych.

Tym samym cofnięcie wniosku przez obrońcę skazanej w niniejszej sprawie nie zwalniało od obowiązku merytorycznego jej rozpoznania.

Przewodniczący : Sędzia S.A. M. Michniewski

Sędziowie S.A. : St. Raszka, W. Gawrońska (spr.)

4.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

Z DNIA 11 LUTEGO 1999 r.

II AKa 304/98

Art. 175 kpk

Wyjaśnienia oskarżonego są jednym z dowodów w sprawie, a więc nie może Sąd I instancji stwierdzić w uzasadnieniu, że brak jest jakichkolwiek bezpośrednich, czy też pośrednich dowodów wskazujących na współsprawstwo.

Przewodniczący : Prezes S.A. M. Żak

Sędziowie S.A. : G. Chart, M. Ziąja,

J. Śpiechowicz,

S.O. del. P. Węgrzynek (spr.)

5.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

Z DNIA 17 GRUDNIA 1998 r.

II AKa 253/98

Art. 201 kpk

Nie można podzielić stanowiska o potrzebie powołania innych biegłych tylko na tej podstawie, iż treść opinii psychiatrycznej jest dla oskarżonego niekorzystna, oraz, że w praktyce występują różnice w opiniowaniu przez biegłych w poszczególnych przypadkach.

Przewodniczący : Sędzia S.A. G. Chart (spr.)

Sędziowie S.A. : M. Michniewski, St. Raszka

11

6.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
Z DNIA 30 GRUDNIA 1998 r.
II AKa 201/98

Art. 170 § 1 pkt 3 kpk i 202 § 1 kpk

Upływ czasu nie może zdezaktualizować opinii sądowo-psychiatrycznej w odniesieniu do daty czynu, bowiem biegli ustalili stan poczytalności oskarżonego w chwili popełnienia zarzuconego mu czynu, stwierdzając znaczne ograniczenie zdolności pokierowania swoim postępowaniem w rozumieniu art. 25 d.kk (art.31§2 kk).

Ewentualne więc pogorszenie się stanu zdrowia psychicznego oskarżonego spowodowane znacznym upływem czasu od daty wydania opinii nie mogłoby mieć wpływu na ocenę poczytalności oskarżonego w chwili czynu, a zatem nie mogłoby prowadzić do zmiany kwalifikacji z art 25§2 d.kk na art.25§1 d.kk.(art.32§1kk).

Przewodniczący : Sędzia S.A. E.Gaberle(spr.)

Sędziowie S.A. : G.Chart, B. Suchowska

TYMCZASOWE ARESZTOWANIE

7.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
Z DNIA 22 STYCZNIA 1999r.
II AKz 13/99

Art. 251 § 2 kpk i art. 344 kpk

Niepodważalną zasadą jest, iż stosowanie tymczasowego aresztowania może nastąpić wyłącznie na czas niezbędny. W sytuacji, gdy w sprawie niniejszej występuje 3 oskarżonych i 12 świadków i gdy materiał dowodowy został zabezpieczony w 2 tomach akt, proponowanie przez Sąd Wojewódzki, iż czasem niezbędnym do przeprowadzenia postępowania dowodowego i wydania wyroku będzie okres trwający aż do 22 czerwca 2000r. należy uznać za oczywiście błędne, a przedłużenie do tej daty okresu tymczasowego aresztowania za rażąco bezpodstawne.

Przewodniczący : Sędzia S.A. E.Gaberle (spr.)

Sędziowie S.A. : B. Suchowska, J.Dybek

9.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

Z DZIA 29 GRUDNIA 1998 r.

II AKa 367/98

Art. 251 § 2 kpk

Wytknięcie Sądowi Wojewódzkiemu uchybienia polegającego na opieszałym prowadzeniu postępowania sądowego nie dezaktualizuje automatycznie potrzeby dalszego stosowania do oskarżonego tymczasowego aresztowania oraz potrzeby określenia czasu trwania tego środka zapobiegawczego.

Przewodniczący : Sędzia S.A. W.Gawrońska(spr.)

Sędziowie S.A. : E.Gaberle, J.Dybek

10.

Art. 258 § 1 kpk

1.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

Z DZIA 2 GRUDNIA 1998 r.

II AKz 336 /98

Nie można zgodzić się z poglądem jakoby dalsze tymczasowe aresztowanie oskarżonego uzasadniała obawa, iż będzie on namawiał świadków do fałszywych zeznań. Musi to bowiem być obawa konkretna, a nie abstrakcyjna. Tymczasem zebrany materiał dowodowy, w szczególności przyznanie się oskarżonego do winy i deklaracja naprawienia szkody obawy takiej nie uzasadniają.

Przewodniczący: Sędzia S.A. J.Dybek

Sędziowie SA: G.Chart(spr.),M.Michniewski

14

2.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

Z DNIA 2 GRUDNIA 1998 r.

II AKz 338 /98

Skoro aresztowany podjął próbę ucieczki po zastosowaniu środka zapobiegawczego, a jak dodatkowo wynika z akt nie przebywa w swoim stałym miejscu zamieszkania, to istnieje realna obawa ukrywania się oskarżonego, co zgodnie z brzmieniem przepisu art. 258§1 pkt.1 kpk uzasadnia dalsze stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania.

Przewodniczący : Sędzia S.A. J.Dybek

Sędziowie S.A. : G.Chart , M.Michniewski(spr.)

11.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

Z DNIA 22 STYCZNIA 1999r.

II AKo 9/99

Art.263 § 2 kpk

Skoro w sprawie nie upłynął jeszcze okres oznaczony w postanowieniu o zastosowaniu tymczasowego aresztowania, który to okres został przedłużony do 6 miesięcy postanowieniem Sądu Wojewódzkiego, to przedłużenie okresu stosowania tego środka jest zbędne, gdyż dotychczasowe postanowienie o tymczasowym aresztowaniu nie przestało być aktualne. Zabezpiecza to wystarczająco dalszy prawidłowy tok postępowania przygotowawczego, blokując możliwość wypuszczenia oskarżonego na wolność, a więc wniosek prokuratora o przedłużenie tymczasowego aresztowania na podstawie art. 263 § 2 pkt.2 kpk jest w takiej sytuacji przedwczesny i z tego względu należało go pozostawić bez rozpoznania.

15

N o t a : W niniejszej sprawie prokurator wystąpił z wnioskiem w sytuacji wprowadzenia podejrzanemu do wykonania w toku tymczasowego aresztowania, kar pozbawienia wolności.

Przewodniczący : Sędzia S.A. E.Gaberle (spr.)

Sędziowie S.A. : J.Dybek, B.Suchowska

12.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

Z DNIA 10 LUTEGO 1999 r.

II AKz 34/99

Z uzasadnienia:

Faktem jest, że rozstrzygając o potrzebie dalszego stosowania wobec oskarżonych tymczasowego aresztowania i oznaczając czas jego trwania Sąd I instancji opierał się na przepisach art.344 kpk i art. 263 § 3 kpk i miał na uwadze potrzebę zapewnienia prawidłowego toku postępowania sądowego. Wypowiedział się jednak w przedmiocie istnienia w dalszym ciągu przesłanek do stosowania wobec w/w tego środka zapobiegawczego. Tego ustalenia nie zmienia fakt, że następnie sprawę zwrócono prokuratorowi do uzupełnienia postępowania przygotowawczego. Na skutek tego postanowienia sprawa została cofnięta do wcześniejszego stadium, jednak decyzja o tymczasowym aresztowaniu podjęta w postępowaniu jurysdykcyjnym może być podstawą pozbawienia wolności również w toku postępowania przygotowawczego, aż do wyczerpania terminu oznaczonego w orzeczeniu sądu.

N o t a : Orzeczenie Sądu Apelacyjnego dało wyraz pragmatyzmowi w tej szczególnej sytuacji procesowej, mimo iż mieliśmy w polu widzenia, że tymczasowe aresztowanie będzie trwało w postępowaniu przygotowawczym, a także zostało przedłużone bez wniosku prokuratora oraz na okres przekraczający 6 miesięcy. Jednak w chwili wydania tego postanowienia przez sąd merytoryczny, podejmował on decyzję w granicach ustawowych kompetencji.

Przewodniczący : Sędzia S.A. M.Ziaja

Sędziowie S.A. : St.Raszka, B.Suchowska (spr.)

16

13.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

Z DNIA 6 STYCZNIA 1999r.

II AUz 363/98

Art. 277 § 1 kpk

Decyzja organu administracyjnego o odmowie wydania paszportu czy jego unieważnienie mogła być uznana za quasi środek zapobiegawczy do 1 stycznia 1996r. od kiedy wprowadzono nowy kodeksowy środek zapobiegawczy zakazu opuszczania kraju, który mógł być połączony z zatrzymaniem paszportu albo z zakazem jego wydania. Przepisy ustawy z dnia 20 listopada 1990r. o paszportach nie uległy zmianie i poza wspomnianym środkiem zapobiegawczym z art.277 kpk w dalszym ciągu istnieje możliwość odmowy wydania paszportu (art.6), czy też jego unieważnienia (art.10). Dlatego decyzja administracyjna o unieważnieniu paszportu nie może automatycznie przekształcić się w stosowany przez organ prowadzący postępowanie, środek zapobiegawczy zakazu opuszczania kraju z jednoczesnym zakazem wydania paszportu. Wystarczyło więc zawiadomienie Wydziału Paszportów Urzędu Wojewódzkiego, że Sąd nie zgadza się na wydanie paszportu z uwagi na toczące się przeciw oskarżonemu postępowanie karne. Wydając postanowienie o utrzymaniu w mocy środka zapobiegawczego w postaci „odmowy wydania paszportu”, Sąd I instancji faktycznie zastosował środek zapobiegawczy, używając określeń niekodeksowych.

Przewodniczący : Sędzia S.A. St.Raszka (spr.)

Sędziowie S.A. : M.Michniewski, J. Śpiechowicz

17

14.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
Z DNIA 21 STYCZNIA 1999 r
II AKz 355/98

Art. 422 § 2 kpk

Przepis art. 422 § 2 kpk, który zgodnie z art. 574 kpk ma zastosowanie w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego, stosuje się wobec oskarżonego pozbawionego wolności, który nie ma obrońcy i nie był obecny podczas ogłoszenia wyroku. A więc tylko w tym przypadku termin 7-dniowy biegnie od daty doręczenia oskarżonemu wyroku.

Skoro oskarżony nie był obecny podczas ogłoszenia wyroku, jednak miał obrońcę z urzędu, dlatego też termin do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia również dla oskarżonego biegnie od dnia ogłoszenia tego orzeczenia.

Przewodniczący : Sędzia S.A. St.Raszka
Sędziowie: S.A. M.Michmiewski
S.O.del.P.Węgrzynek (spr.)

15.

Art. 540 § 1 pkt 2 kpk

1.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
Z DNIA 14 STYCZNIA 1999r.
II AKo 393/98

Oświadczenie pokrzywdzonego złożone po prawomocnym rozstrzygnięciu sprawy nie stanowi środka dowodowego i nie mogło ono skutkować wznowienia w oparciu o podstawę z art. 540 § 1 pkt.2 lit. a kpk

Przewodniczący: Sędzia SA W.Gawrońska (spr)
Sędziowie: S.A. B.Suchowska,
S.O.del.P.Węgrzynek

2.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
Z DNIA 19 LISTOPADA 1998r.
II AKo 169/98

W świetle art. 540 § 1 pkt 2 kpk wznowienie postępowania jest uzasadnione nie tylko wówczas, gdy nowe fakty i dowody nie znane przedtem sądowi wskazują na to, że skazany czynu nie popełnił, ale także wtedy, gdy wskazują na to, że czyn popełniony przezeń nie stanowił przestępstwa na przykład z uwagi na znikomą społeczną szkodliwość tego czynu.

Przewodniczący: Sędzia B.Misztalska
Sędziowie SA; G.Chart, J.Śpiechowicz(spr.)

16.

Art.540 § 1 –3 kpk

1.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

Z DNIA 26 LISTOPADA 1998r.

II AKo 297/98

Za nietrafny uznać należy pogląd wyrażony w zażaleniu, że wskazane we wniosku uchybienie z art.388 pkt 6 d.kpk zachowało swoją aktualność pod rządami nowego Kodeksu Postępowania Karnego poprzez treść art. 9 pwpk. Przepis ten dotyczy oceny prawidłowości dokonanych czynności procesowych podczas kontroli odwoławczej, ale wymaga stosowania przepisów i instytucji przewidzianych w nowym kpk.

N o t a: Stanowisko takie zajęliśmy w związku z modyfikacjami w aktualnej procedurze podstaw wznowienia postępowania, gdzie między innymi wyeliminowano uchybienia określone w art. 388 d.kpk.

*Przewodniczący: Sędzia S.A. J.Dybek
Sędziowie SA: St.Raszka, W.Gawrońska (spr.)*

2.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

Z DNIA 11 GRUDNIA 1998r.

II AKo 350/98

2. Instytucja wznowienia postępowania otwierająca drogę do wzruszenia prawomocnego orzeczenia sądu jest instytucją szczególną, zaś jej podstaw prawnych nie można traktować rozszerzająco, a jedynie ściśle odnosić do norm zawartych w rozdziale 36 kpk

*Przewodniczący: Sędzia S.A. M.Ziaja
Sędziowie SA: St.Raszka, B.Suchowska (spr.)*

20

17.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

Z DNIA 3 LUTEGO 1999 r

II AKo 29/99

Art.545 § 2 kpk

Dla oceny, czy zachodzą przesłanki do złożenia wniosku o wznowienie postępowania przepis art 545§2 kpk oprócz prokuratora wskazał adwokata. Oznacza to, że o złożeniu wniosku o wznowienie postępowania nie decyduje wyłącznie wola skazanego, ale ustanowiony lub wyznaczony adwokat, który badając akta stwierdza istnienie lub brak podstaw do sporządzenia takiego wniosku.

*Przewodniczący: Sędzia SA B.Misztalska
Sędziowie S.A. :E.Gaberle,W.Gawrońska(spr)*

N o t a: Podobne stanowisko zajęliśmy na gruncie kpk z 1969r. w postanowieniu z dnia 12 sierpnia 1998r.opublikowanym w Biuletynie S.A. w Katowicach nr 3/98 str.9

18.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

Z DNIA 14 STYCZNIA 1999 r

II AKo 6/99

Art.552 § 4 kpk

Fakt, że wnioskodawca przebywał w tymczasowym areszcie bez stosownego postanowienia o przedłużeniu tego środka i oznaczeniu daty jego dalszego trwania nie uprawnia do stwierdzenia, że wnioskodawcy należy się odszkodowanie za oczywiście niesłuszne tymczasowe aresztowanie w rozumieniu art.487 pkt.4 d.kpk, czy też za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie w rozumieniu art. 552 § 4 kpk.

*Przewodniczący: Sędzia S.A. W.Gawrońska
Sędziowie: S.A. B.Suchowska
S.O.del.P.Węgrzynek(spr.)*

21

18.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

Z DNIA 7 STYCZNIA 1999 r

II AKo 274/98

Art. 555 kpk

Terminy określone w art. 555kpk są terminami przedawnienia, do których należy stosować przepisy art. 117 i nast. kc. Tym samym w wyjątkowych okolicznościach sąd może posłużyć się przy ocenie zgłoszonego zarzutu przedawnienia treścią art. 5 kc. Jest bezsporne, że wnioskodawca cierpi na poważne schorzenia psychiczne, ale jak wynika z rozlicznych pism, kierowanych przez niego do różnych organów, jest on osobą niezwykle operatywną, korzystającą z szeregu możliwości występowania ze skargami, bądź petycjami – trudno więc uznać, że jego zły stan zdrowia był powodem spóźnienia się z przedmiotowym wnioskiem.

*Przewodniczący: Sędzia S.A. W.Gawrońska
Sędziowie: S.A. B.Suchowska, J.Śpiechowicz(spr.)*

W związku z powyższym na posiedzeniu sądu orzekającego o zarządzeniu wykonania kary pozbawienia wolności (przypis M. Z. -warunkowo zawieszony) udział obrońcy nie był obowiązkowy.

Przewodniczący : Sędzia S.A.B.Suchowska(spr)

Sędziowie S.A. :M.Ziaja, St.Raszka

PRAWO KARNE WYKONAWCZE

1.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

Z DNIA 17 LUTEGO 1999 r.

II AKo 5/99

Art. 8 § 2 kkw

Obrona obligatoryjna, która mimo treści opinii biegłych lekarzy psychiatrów trwała aż do prawomocnego zakończenia postępowania nie rozciąga się na fazę postępowania wykonawczego.

W postępowaniu tym nie zachodziły już bowiem wątpliwości co do poczytalności sprawcy, skoro sąd w prawomocnym orzeczeniu przyjął, że oskarżony był w pełni poczytalny.

II.

ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA CYWILNEGO

1.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

Z DNIA 5 LISTOPADA 1998 r.

I ACa 322 /98

Przepis art.474 kodeksu handlowego – jako norma szczególna – decyduje w odniesieniu do członków zarządu spółki akcyjnej o zakresie ich odpowiedzialności odszkodowawczej; do tej grupy pracowników spółki nie mają zastosowania przepisy art.114 i nast. kodeksu pracy.

Przewodniczący : Sędzia S.A. B.Ustjanicz (spr.)

Sędziowie S.A. : E. Tkocz, St. Kalus

2.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

Z DNIA 15 GRUDNIA 1998 r.

I ACa 487/98

Wpisowi do rejestru związków zawodowych podlegają organizacje związkowe oraz ich jednostki organizacyjne, które stosownie do postanowień statutu związku posiadają osobowość prawną. Brak jest natomiast podstaw wpisu do rejestru zarządów zakładowych organizacji związkowych.

24

Z uzasadnienia:

Zgodnie z treścią art.15 § 1 ustawy z dnia 23 maja 1991r. o związkach zawodowych (Dz.U.Nr 55, poz. 234 ze zm.) związek zawodowy oraz jego jednostki organizacyjne wskazane w statucie nabywają osobowość prawną z dniem zarejestrowania. Postanowienia statutu mają zatem decydujące znaczenie dla ustalenia osobowości prawnej jego jednostek organizacyjnych. Przepis ten rozstrzyga jedynie o tym, od jakiego momentu nabywają osobowość prawną jednostki organizacyjne wskazane w statucie jako posiadające odrębną od samego związku osobowość prawną, a nie o tym, że wszystkie jednostki organizacyjne związku podlegają rejestracji przez sąd.

Taki wniosek wypływa z całokształtu uregulowań ustawy o związkach zawodowych, a w szczególności z uregulowań zawartych w art.17, 36 ust.3 i 38 ustawy. Ustawa przewiduje bowiem skreślenie z rejestru jedynie związku zawodowego, a gdyby ustawodawca przewidywał osobną rejestrację jego wewnętrznych struktur organizacyjnych, to musiałby także wyraźnie ustanowić reguły ich skreślania z rejestru. Ponadto w myśl art. 38 ustawy przepisy dotyczące związków zawodowych stosuje się do organizacji związkowych, o których mowa w art.11 ust. 1 i 2, z czego wypływa wniosek, że nie ma podstaw do odpowiedniego stosowania tych przepisów, które dotyczą związków zawodowych do jednostek organizacyjnych związku. Inne rozumowanie prowadziłoby do utożsamiania związku zawodowego z jednostką organizacyjną związku zawodowego.

Przeciwko dopuszczalności rejestrowania struktur wewnętrznych przemawiają względy pragmatyczne a także i to, że – wbrew sugestii zawartej w apelacji – przepisy rozporządzenia z 7 sierpnia 1991r.(powołanego wyżej) nie są dostosowane do ewentualnego rejestrowania jednostek wewnętrznych związku zawodowego (por. uzasadnienie orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 1993r. I PZP 73/93 – OSN 1993, z.10, poz. 169).

W świetle powyższych konstatacji należy dojść do wniosku, że w rejestrze związków zawodowych wpisuje się organizacje związkowe oraz ich jednostki organizacyjne ale tylko te, które stosownie do postanowień statutu związku posiadają samodzielną osobowość prawną

Przewodniczący : Sędzia S.A. H. Bucka (spr.)

Sędziowie S.A. : M.Dembińska , Z. Kawińska-Szwed

25

3.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
Z DNIA 19 LUTEGO 1999 r.
I ACa 570/98

Obciążenie gmin zobowiązaniami zaciągniętymi przez Skarb Państwa, nawet jeżeli zobowiązania te są związane z przekazywanymi gminom wraz z zadaniami składnikami majątkowymi, winno znajdować wyraźne oparcie w ustawie lub czynności prawnej.

Uzasadnienie:

Powódka wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanej 49.905,-zł z ustawowymi odsetkami od nie sprecyzowanej bliżej daty oraz zasądzenie zwrotu kosztów procesu z tym uzasadnieniem, że pozwana z opóźnieniem uiszczała należność za wykonane na jej rzecz prace, zobowiązana zatem jest do zapłaty odsetek w kwocie dochodzonej pozwem.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zarzuciła, że nie łączył jej z powódką żaden stosunek prawny, nie jest zatem biernie legitymowana.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Wojewódzki zasądził od pozwanej na rzecz powódki dochodzoną kwotę z ustawowymi odsetkami od 22 grudnia 1997r. i orzekł o kosztach oraz przytoczył następujące motywy swego rozstrzygnięcia:

W umowie zawartej między powódką a Zespołem Ekonomiczno-Administracyjnym Szkół powódce powierzono wykonanie robót w Szkole Podstawowej w S.W.; zgodnie z tą umową zapłata objętych fakturami należności następować miała w ciągu 21 dni od dostarczenia dokumentów rozliczeniowych. Poza sporem jest, że prace przez powódkę zostały wykonane i że do wystawionych faktur pozwana nie zgłaszała zastrzeżeń. Wszystkie faktury obejmujące uiszczony z opóźnieniem należności wystawione zostały po 1 stycznia 1996r., a zatem po przejęciu szkoły przez pozwaną Gminę. Z przejęcia tego w rozumieniu art. 104 o systemie oświaty i z prowadzenia szkoły w rozumieniu art.5 te same ustawy wynikają wszelkie uprawnienia i obowiązki, między innymi w zakresie wykonywania zadań inwestycyjnych (art.5 ust.7 pkt 2), a ustawa nie przewiduje żadnych

ograniczeń i wyjątków co do inwestycji wcześniej rozpoczętych. Pozwana Gmina przez przejęcie szkoły przejęła zatem i odpowiedzialność za wykonanie zadania inwestycyjnego i za uregulowanie należności z tego tytułu na rzecz wykonawcy. Niczego w tym zakresie nie zmienia treść umowy zawartej między Gminą a Kuratorium, umowa ta dotyczy bowiem jedynie dotacji celowej i ma znaczenie wyłącznie w stosunkach między jej stronami.

Skoro legitymacja bierna Gminy nie budziła wątpliwości, roszczenie było uzasadnione.

Jako podstawę rozstrzygnięcia przywołał Sąd normy art.647 i 481 k.c. oraz art.98 k.p.c.

Pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku, zarzucając literalnie błędną ocenę dowodów, w istocie zaś – jak wynika z motywów apelacji- wadliwość zastosowania prawa materialnego oraz nieuwzględnienie, że do opóźnienia doszło z przyczyn od Gminy niezależnych.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zarzut wadliwości oceny dowodów, jeśli rozumieć go dosłownie, nie znajduje żadnego uzasadnienia; skarżąca nie wskazuje nawet, które dowody ocenione zostały błędnie. Podkreślić przy tym należy, że leżący u podstaw rozstrzygnięcia stan faktyczny sprawy w istocie był niesporny.

Z kolei te elementy apelacji, w których skarżąca usiłuje zaakcentować brak swojej winy w regulowaniu należności za wykonane przez powódkę prace z opóźnieniem, uznane być muszą za pozbawione znaczenia prawnego. Zgodnie z art.481 § 1 k.c. wszak w razie opóźnienia się ze spełnieniem przez dłużnika świadczenia pieniężnego wierzyciel może za czas opóźnienia żądać odsetek, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności. Dla oceny zasadności roszczenia istotne znaczenie mieć musiało zatem, czy pozwana Gmina w ogóle była lub stała się dłużniczką powodowej Spółdzielni. W tym zakresie Sąd Apelacyjny nie podziela stanowiska Sądu Wojewódzkiego, acz i argumentacja skarżącej nie do końca jest przekonywująca.

Nie budzi wątpliwości, że pozwana Gmina nie była stroną umowy z 24 października 1995r. Przejście na nią wynikającej z tej umowy zobowiązań musiałyby zatem znaleźć podstawę bądź w czynności prawnej, bądź w ustawie. Za taką czynność prawną nie może być uznana umowa zawarta między Gminą a Kuratorium Oświaty i

Wychowania w C. (k.42); powódka nie twierdzi zresztą nawet, by jakkolwiek umowa o przyjęcie długu przez Gminę lub o świadczenie przez Gminę na jej rzecz (art.519 k.c. lub 391 k.c.) między Skarbem Państwa a Gminą została zawarta. Nie sposób też dopatrzeć się podstawy przejścia na pozwaną obowiązku w jakimkolwiek przepisie prawa. Wbrew pogładowi Sądu Wojewódzkiego podstawy takiej nie stanowi art. 5 ust.7 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz.U.Nr 95, poz. 425 ze zm.), z normy tej bowiem wynika jedynie, że do zadań organu prowadzącego szkołę należy wykonywanie remontu obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie. W żadnym stopniu norma ta nie odnosi się do zobowiązań zaciągniętych przez właściwą jednostkę organizacyjną Skarbu Państwa, w szczególności nie stanowi ona o przejściu zaciągniętych już zobowiązań na podmiot przejmujący stosownie do art.104 ustawy o systemie oświaty szkołę. Podobnie nie odnosi się do już istniejących zobowiązań obowiązujących w dniu przejścia przez pozwaną szkoły art.5a ustawy o systemie oświaty (dodany przez art. 1 pkt 6 ustawy z 21 lipca 1995r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw – Dz.U.Nr 101 z 1995r., poz. 504).

Obciążenie gmin zobowiązaniami zaciągniętymi przez Skarb Państwa, nawet jeżeli zobowiązania te związane są z przekazywanymi gminom wraz z zadaniami składnikami majątkowymi, winno znajdować wyraźne oparcie w ustawie, jak miało to miejsce na przykład w art.9 ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz.U.Nr 32 z 1990r.,poz.191 z późniejszymi zmianami) w stosunku do mienia opisanego w art.5 teje ustawy. Regulacja taka znajdowała się wprawdzie w § 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z 13 października 1993r. w sprawie przekazania składników majątkowych szkół podstawowych, których prowadzenie przechodzi do obowiązkowych zadań własnych gmin z dniem 1 stycznia 1994r opublikowanego w Dzienniku Ustaw nr 99 pod pozycją 450 (norma ta nakazywała odpowiednie stosowanie, między innymi, art.5 ust.4 i art.9 ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych), ale rozporządzenie to z dniem 10 grudnia 1995r. zostało uchylone (Dz.U.Nr 132 z 1995r.,poz.645). Niezależnie zatem od zastrzeżeń tak co do dopuszczalności regulacji tej kwestii w akcie wykonawczym, nie zaś w ustawie, jak i co do istnienia w ogóle delegacji ustawowej dla takiego unormowania, nie mogło ono znaleźć zastosowania do przypadku przejścia szkoły przez pozwaną Gminę z dniem 1 stycznia 1996r.

Bez znaczenia w tej sytuacji dla rozstrzygnięcia pozostać musi ta niesporna okoliczność, że należności za wykonane przy Szkole Podstawowej w S.W roboty na rzecz powódki przekazywała pozwana. W szczególności nie może to prowadzić do wniosku, że w ten sposób per facta concludentia wstąpiła w stosunek zobowiązaniowy łączący powódkę ze Skarbem Państwa, przejęcie długu bowiem (a także zgoda wierzyciela na to) pod rygorem nieważności dokonane być musi w formie pisemnej (art.522 k.c.).

Nie sposób dopatrzeć się także w sprawie niniejszej powstania po stronie pozwanej zobowiązania w sposób bezumowny, w tym zwłaszcza skutek bezpodstawnego wzbogacenia. Przejęcie przez pozwaną szkoły wraz z jej składnikami majątkowymi znajdowało podstawę w przepisach ustawy o systemie oświaty (art.104 ust.5). Nic z kolei nie stało na przeszkodzie, by powódka roszczeń swych z tytułu opóźnienia w zapłacie należności dochodziła od podmiotu, z którym łączył ją stosunek obligacyjny.

Skoro pozwana nie była ani nie stała się dłużniczką powódki w zakresie należności za zrealizowane w ramach umowy z 24 października 1995r. prace, nie była ona też biernie legitymowana w sprawie o odsetki za czas opóźnienia w zapłacie tych należności. W tej sytuacji zbędne stało się i roztrząsanie sprzeczności między § 3 ust.2 a § 6 ust.1 umowy z 24 października 1995r., i korygowanie wadliwego naliczenia przez powódkę odsetek, powództwo bowiem kwalifikowało się do oddalenia.

Przewodniczący : Sędzia S.A. P. Wójtowicz (spr.)

Sędziowie S.A. : R.Sugier, E.Przesłański

4.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
Z DNIA 9 LUTEGO 1999r.
I ACa 596/98**

Dwuletni termin przedawnienia przewidziany w art.554 k.c. nie ma zastosowania do roszczeń z tytułu sprzedaży wierzytelności, jeżeli tego rodzaju działalność nie jest objęta zakresem działania przedsiębiorstwa sprzedawcy.

*Przewodniczący : Sędzia S.A. E.Haczewska
Sędziowie S.A. : H.Bucka, E.Tkocz (spr.)*

5.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
Z DNIA 8 GRUDNIA 1998 r.
I ACa 473/98**

Nabycie przez kupującego uprawnień z tytułu rękojmi w stosunku do poprzedniego zbywcy wymaga ich przeniesienia przez sprzedawcę w drodze cesji. Dalszy obrót rzeczy sprzedanej nie powoduje bowiem automatycznie przeniesienia wraz z własnością uprawnień z tytułu rękojmi na rzecz kolejnego nabywcy, lecz nabywanie ich przez kupującego z mocy ustawy w stosunku do zbywcy będącego jego kontrahentem.

*Przewodnicząca : Sędzia S.A. R.Sugier (spr)
Sędziowie S.A. : M. Brzdąk, I.Wilk*

6.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
Z DNIA 29 GRUDNIA 1998 r.
I ACz 1303/98**

30

Braki protestu przeciwko ważności wyborów w zakresie sformułowania zarzutów oraz przedstawienia lub wskazania dowodów, na których zarzuty są oparte (art.59 ust.2 ustawy z 16 lipca 1998r.-Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików wojewódzkich (Dz.U.Nr 95, poz. 602 ze zm.) nie podlegają usunięciu w trybie art.130 kpc.

*Przewodniczący : Sędzia S.A. F.Tkocz
Sędziowie S.A. : R. Sugier, L. Nowak (spr.)*

7.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
Z DNIA 20 STYCZNIA 1999 r.
I ACz 37/99**

Przepis art. 61 ust.3 ustawy z 16 lipca 1998r.- Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików wojewódzkich (Dz.U.Nr 95, poz.602 ze zm.) nie stanowi przepisu szczególnego w stosunku do art. 328 § 1 zd.1 in principio oraz art. 357 § 1 kpc i nie wyłącza prawa uczestnika postępowania do żądania doręczenia mu orzeczenia z uzasadnieniem w terminie 7 dni od jego ogłoszenia, celem wniesienia środka odwoławczego.

*Przewodniczący : SSA B.Kurzeja
Sędzia S.A. E.Tkocz
del.Sędzia S.O. U.Bożałkińska(spr.)*

8.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
Z DNIA 3 MARCA 1999 r.
I ACz 248/98**

31

Naruszenie przepisów ordynacji wyborczej tylko wówczas skutkować będzie uznaniem wyborów za nieważne, gdy owo naruszenie doprowadziło w efekcie do wadliwego ustalenia wyników wyborów.

Z uzasadnienia:

Przepis art.58 ustawy z 16 lipca 1998r. Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików wojewódzkich (Dz.U.Nr 95, poz.602) wskazuje przesłanki, na których protest wyborczy może być oparty.

Z treści tego przepisu wynika, że dopuszczalność protestu wyborczego warunkowana jest m.in. naruszeniem przepisów ordynacji wyborczej dotyczących przebiegu głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów.

Przepis ten ustala więc, że protest wyborczy może być skutecznie wniesiony o ile m.in. powołuje się na naruszenie przepisów ordynacji wyborczej. Brak tej przesłanki powoduje, że protest wyborczy nie może otrzymać biegu, stosownie do art. 60 ust.2 ordynacji wyborczej.

Niemniej jednak dopuszczalność protestu nie oznacza jeszcze, że jest on uzasadniony.

Nie jest bowiem tak, że każde naruszenie przepisów ordynacji wyborczej prowadzić będzie do uznania wyborów za nieważne, aczkolwiek każde takie naruszenie stanowić może podstawę protestu wyborczego.

W ordynacji wyborczej, poza przepisem art. 58 ust.1, brak jest bliższych postanowień co do przyczyn dla których wybory mogą być uznane za nieważne, co oznacza, że ustawodawca pozostawił ocenie sądu to, czy stwierdzone naruszenie przepisów ordynacji wyborczej jest na tyle istotne, że uzasadnia zastosowanie tak radykalnego środka jak unieważnienie przeprowadzonych wyborów.

Nie można zgodzić się z poglądem Sądu I instancji, że nieważność wyborów musi być orzeczona w każdym przypadku stwierdzenia uchybień przepisom ordynacji wyborczej, ponieważ nie zawsze ewentualne nieprawidłowości, zwłaszcza dotyczące przebiegu głosowania, będą miały wpływ na ustalenie wyników wyborów.

Na podzielenie zasługuje ten zarzut obu zażaleń, że musi istnieć związek przyczynowo-skutkowy między owym naruszeniem ordynacji wyborczej a wadliwością procesu głosowania i ustalania wyników wyborów.

Naruszenie ordynacji wyborczej tylko wtedy skutkować będzie nieważnością wyborów gdy owo naruszenie doprowadziło w efekcie do wadliwego ustalenia wyników wyborów.

Przewodnicząca : Sędzia S.A. T.Werda

Sędziowie: S.A. I.Wilk (spr.)

del.S.S.O. U.Bożałkińska

9.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

Z DNIA 6 PAŹDZIERNIKA 1998 r.

I ACz 841 /98

1. **Sporządzenie zapisu na sąd polubowny przez pełnomocnika jest możliwe jedynie wówczas, gdy zostanie mu udzielone pełnomocnictwo szczególne.**
2. **Istnienia zapisu na zagraniczny sąd arbitrażowy nie można doprowadzić przez fakty dokonane, w szczególności przez wykonanie umowy na tle której powstał spór.**

Z uzasadnienia:

Stosownie do treści art. IV Konwencji o uznaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń arbitrażowych z 10 czerwca 1958r. (Dz.U. z 1962r. Nr 9,poz. 41 i 42) strona żądająca uznania i wykonania orzeczenia arbitrażowego winna przedłożyć m.in. oryginał umowy o której mowa w art. II Konwencji lub należyście uwierzytelniony odpis.

Z powyższego wynika zatem jednoznacznie, że warunkiem stwierdzenia wykonalności orzeczenia zagranicznego sądu polubownego jest w pierwszym rzędzie wykazanie, że strony łączyła umowa o poddanie sporu pod sąd arbitrażowy. Stąd zarzut skarżącego, że Sąd badając przesłanki zasadności takiego wniosku, nie jest uprawniony do

objęcia kognicją samego faktu istnienia zapisu na sąd arbitrażowy nie może odnieść zamierzonego skutku.

Jest rzeczą oczywistą, że istnieje możliwość sporządzania zapisu na sąd polubowny przez pełnomocnika – jest to jednak możliwe w sytuacji, gdy zostanie mu udzielone pełnomocnictwo szczególne.

W niniejszej sprawie wnioskodawca nie wykazał, że osoba, która podpisała kontrakty takim pełnomocnictwem się legitymowała.

Sąd Apelacyjny nie podziela poglądu skarżącego, że istnienie zapisu na zagraniczny sąd arbitrażowy można dowodzić przez fakty dokonane, w szczególności przez wykonanie umowy na tle której powstał spór.

Z samej istoty zawarcia umowy przez czynności konkludentne wynika, że może ono dotyczyć tylko tych czynności, które faktycznie przez strony zostały dokonane. W sytuacji, gdy strona przeciwna kwestionuje poddanie sporu pod sąd arbitrażowy nie może być mowy o zapisie na sąd polubowny zawartym w sposób konkludentny.

*Przewodniczący: Sędzia S.A.H.Bucka
Sędziowie S.A.:M.Demińska(spr.),M.Brzdąk*

III.

ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA PRACY

I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

I.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

Z DNIA 29 PAŹDZIERNIKA 1998 r.

III AUa 1042/98

Art. 3 ust.1 ustawy z dnia 18.12.1976r. o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą oraz ich rodzin (tekst jednolity Dz.U. z 1999r. Nr 46, poz. 250 ze zm.)

Przez „zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej” należy rozumieć faktyczne, rzeczywiste zaprzestanie działalności, a nie zaprzestanie jej formalne np. na skutek uzyskania odpowiedniej decyzji administracyjnej.

*Przewodniczący: Sędzia S.A. E.Piotrowska
Sędziowie S.A. J.Anson,del.SSW T.Kalusowski(spr)*

2.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
Z DNIA 14 PAŹDZIERNIKA 1998 r.
III AUa 685/98**

Art. 16 ust.1 ustawy z dnia 18.12.1976r. o ubezpieczeniu osób prowadzących działalność gospodarczą oraz ich rodzin (tekst jednolity Dz.U. z 1989r. Nr 46, poz.250 ze zm.)

Przy ustalaniu uprawnień do zasiłku chorobowego niedopuszczalne jest poprzestanie jedynie na ocenie, czy osoba prowadząca działalność gospodarczą nie zalega z opłaceniem składek na ubezpieczenie społeczne na kwotę przekraczającą 3-miesięczną składkę wyłącznie z tytułu aktualnie prowadzonej działalności, lecz należy brać pod uwagę także zaległości istniejące w związku z działalnością prowadzoną uprzednio.

*Przewodniczący : Sędzia S.A. A.Kolonko
Sędziowie S.A. : K.Merker, W.Bzibziak (spr.)*

3.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
Z DNIA 25 LISTOPADA 1998 r.
III AUa 828/98**

Art. 76 ustawy z dnia 14.12.1982r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.)

z uzasadnienia:

36

Pani S. zgłosiła w dniu 28.10.1997r. wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy na podstawie przepisów ustawy z dnia 18.12.1976r. o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą oraz ich rodzin (tekst jedn.Dz.U. z 1989r. nr 46, poz.250 ze zm.).

Decyzją z dnia 2.12.1997r. Zakład Ubezpieczeń Oddział w C. nie uwzględnił wniosku w oparciu o orzeczenie Lekarza Orzecznika z dnia 6.11.1997r.stwierdzające zdolność do pracy.

Sąd Wojewódzki Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w C., do którego zainteresowana wniosła odwołanie, dla oceny zdolności w/w do dalszego prowadzenia działalności gospodarczej, dopuścił dowód z opinii biegłych z zakresu interny, ortopedii i neurologii, którzy uznali, iż aktualny stan zdrowia ubezpieczonej czyni ją częściowo niezdolną do pracy na okres jednego roku.

Powyzszą opinie zakwestionował Główny Lekarz Orzecznik.

Ubezpieczona na rozprawie, przedstawiła częściowe wyniki badań EKG (k.16) z zaznaczeniem, iż próby wysiłkowej nie można było wykonać z uwagi na wysokie nadciśnienie.

Sąd Wojewódzki po przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłych, dołączonych wyników badania dodatkowego oraz akt rentowych ubezpieczonej, wyrokiem z dnia wydanym w sprawie.....,zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawczyni prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, na okres jednego roku od dnia 1.02.1998r.

W motywach podniesiono, iż zgodnie z przekonywującą opinią biegłych, uwzględniającą wyniki badania podmiotowego, przedmiotowego oraz historię choroby, wnioskodawczyni jest częściowo niezdolna do pracy w rozumieniu art. 23 ustawy z dnia 14.12.1982r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U.Nr 40,poz.267 ze zm.), co uzasadnia przyznanie spornego świadczenia za okres wskazany w orzeczeniu.

W apelacji od powyższego wyroku pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych, wskazując na naruszenie art.76 i 99 cyt. ustawy domagał się jego zmiany w części dotyczącej renty.

W uzasadnieniu podniesiono, iż skoro w/w pobierała zasiłek chorobowy od 5.10.1997r., przyznanie świadczenia winno nastąpić od dnia 6.10.1997r., a w sytuacji pobierania kolejnego zasiłku od 13.01.1998r. z terminem końcowym 20.05.1998r. przyznanie świadczenia w okresie jego pobierania, narusza art.76 ustawy z dnia 14.12.1982r., zgodnie z którym prawo do renty nie może powstać w czasie pobierania zasiłku chorobowego.

37

Taki pogląd, podniósł dalej apelujący, wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7.06.1997r. II URN 56/94.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona. Jest poza sporem, iż ubezpieczona, w okresie ubiegania się o rentę pobierała w różnych okresach zasiłki chorobowe.

Sąd Wojewódzki, przyjmując w całości opinię biegłych, nie mógł jednak przyznać świadczenia od następnego dnia po upływie prawa do pierwszego zasiłku tj. od 6.10.1997r. gdyż wówczas, w ocenie Sądu, ubezpieczona nie była jeszcze osobą uprawnioną do renty z tytułu w częściowej niezdolności do pracy, stwierdzonej dopiero od daty badania („aktualny stan zdrowia czyni badaną niezdolną do pracy”- k.9 a.s.).

Pozostaje zatem do rozstrzygnięcia kwestia, czy przyznanie prawa do świadczenia mogło nastąpić do terminu ustalonego przez Sąd mimo, iż w tym czasie w/w również pobierała zasiłek chorobowy.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego obecnie tak sytuacja jest możliwa, a powołany wyrok Sądu Najwyższego zapadł w innym stanie prawnym.

Zmiana ustawy z dnia 14.12.1998r. od dnia 1.09.1997r. wprowadzona ustawą z dnia 28.06.1996r. o zmianie niektórych ustaw o zaopatrzeniu emerytalnym i o ubezpieczeniu społecznym (Dz.U.Nr 100, poz.461) wprowadza w miejsce inwalidztwa pojęcie całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy, przy czym (art.24 ust.3 ustawy) okresową niezdolność orzeka się, jeżeli według wiedzy medycznej istnieją rokowania zdolności do pracy.

Nastąpiła tu zatem pewna zbieżność ze świadczeniami krótkoterminowymi (zasiłek chorobowy), których celem jest przyznanie świadczenia, zapewniającego ubezpieczonemu utrzymanie w okresie, w którym nie może uzyskać wynagrodzenia czy dochodu z powodu choroby.

W tej sytuacji dla oceny, jakie świadczenie będzie należne osobie uprawnionej, należy brać pod uwagę właśnie rokowanie.

Jeżeli zatem zasiłek chorobowy, zgodnie z ustawą z dnia 17.12.1974r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego – w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity Dz.U. z 1983r. Nr 30, poz.143 ze zm.) przyznany jest za okres maksymalnie 9 miesięcy, zaś stan zdrowia ubezpieczonego rokuje odzyskanie zdolności do pracy dopiero po upływie 1 roku, właściwym świadczeniem jest renta okresowa. Inaczej, mając na uwadze uzasadnioną długotrwałość postępowania sądowego, przyznawanie rent

okresowych byłoby znacznie utrudnione, a często niemożliwe zwłaszcza wobec możliwości uzyskania, w okresie sporu, kolejnych świadczeń z ustawy z dnia 17.12.1974r. Bardziej celowe wydaje się być zatem przyjęcie, iż ustalenie niezdolności do pracy za okres przekraczający możliwy okres pobierania zasiłków chorobowych powoduje przyznanie renty, oczywiście z rozliczeniem wypłaconym z tytułu zasiłku, ewentualnie z zawieszeniem świadczenia rentowego za miesiące jego pobrania.

Przewodniczący : Sędzia S.A.M.Woźnowska-Gallos(spr.)

Sędziowie S.A. : K.Merker, Z.Gwizdak

4.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

Z DNIA 7 PAŹDZIERNIKA 1998 r.

III AUa 515/98

§ 7 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29.01.1990r. w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne (Dz.U. nr 7, poz. 41 ze zm.)

z uzasadnienia:

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Wojewódzki - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. oddalił odwołanie J.S.W.Spółka Akcyjna w J. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 12.08.1997r. zobowiązującej J.S.W. do odprowadzenia składek na ubezpieczenie społeczne pracowników od dokonanej w dniu 27.06.1997r. wypłaty nazwanej nagrodą „barbórkową”.

Sąd Wojewódzki ustalił, że J.S.W. S.A. w dniu 27.06.1997r. wypłaciła nagrodę „barbórkową” przewidzianą w Układzie Zbiorowym Pracy dla Pracowników zakładów górniczych z dnia 21.12.1991r.

Wypłata nastąpiła na wniosek i w porozumieniu z organizacjami związkowymi i strony zakładowej umowy zbiorowej uzgodniły, że wypłata tej nagrody nastąpi przed dniem 30.06.1997r. na podstawie wynagrodzenia za miesiąc maj lub czerwiec 1997r.

Zdaniem Sądu I instancji ustawodawca w § 7 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29.01.1990r. w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne...(Dz.U.Nr 7,poz.41) w sposób wyraźny wskazał na związek przyczynowy między uroczystym dniem, a wypłatą należności i odwołał się do tradycji w zakresie wypłaty „barbórkowej”. Wyłączenie zatem dotyczy tylko takiej należności jaka, tradycyjnie była wypłacana z okazji Dnia Górnika w dacie związanej, jak przyznaje strona skarżąca, we wcześniejszym okresie z 4 grudnia danego roku. Rozciąganie tego wyłączenia na innego rodzaju wypłaty, choćby nazwane w sposób identyczny, lecz wypłacone w okresie nie związanym z wystąpieniem uroczystego dnia, obliczonych na innej podstawie (wynagrodzeń z miesięcy kwietnia i maja 1997r.) w oderwaniu od pozostawania w stosunku pracy w dniu 4.12.1997r. jest bezpodstawne i stanowi wypaczenie intencji ustawodawczy zawartych w przedmiotowym wyłączeniu.

Od powyższego wyroku apelację wniosła J.S.W. S.A. w J. i zarzuciła naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie § 7 ust.1 pkt 6 rozporządzenia R.M. z dnia 29.01.1990r. w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne...(Dz.U.Nr 7,poz.41 ze zm.) przez przyjęcie, że przepis ten traktuje o nagrodzie „barbórkowej” wypłacanej przez powódkę w czerwcu 1997r., art.9 § 1 i art. 241.6 Kodeksu Pracy przez przyjęcie, że strony Zakładowych Układów Zbiorowych Pracy nie mogą skutecznie i wiążąco dokonywać wykładni autentycznej zawartego między nimi układu zbiorowego jako jedyne źródła prawa w zakresie wypłaty nagrody „barbórkowej” oraz przez zastosowanie w sprawie i oparcie swego wyroku o nieobowiązujące rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30.12.1981r. w sprawie szczególnych przywilejów dla pracowników górnictwa „Karta Górnika”.

Spółka zarzuciła również sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału przez przyjęcie, że dokonała wypłaty nagrody „barbórkowej” w oparciu o wynagrodzenie z kwietnia i maja 1997r.,co narusza zdaniem Sądu intencje ustawodawcy. Spółka domagała się zmiany zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji organu rentowego i zwolnienia z obowiązku opłacania składki na ubezpieczenie społeczne oraz zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny rozpoznając apelację zważył co następuje:

Apelacja jest uzasadniona.

Zgodnie z treścią § 7 ust.1 pkt 6 rozporządzenia Rady Ministrów z 29.01.1990r. w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne...(Dz.U.Nr 68, poz.330 z 1993r. ze zm.) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne

pracowników stanowi dochód w gotówce i w naturze z tytułu wykonywania pracy w ramach stosunku pracy z wyjątkiem m.in. świadczeń przyznawanych z okazji uroczystych dni, jak tradycyjne „barbórkowe”.

Istota sporu sprowadza się do rozważenia, czy wypłacona w dniu 27.06.1997r. przez Spółkę tzw. „nagroda barbórkowa” jest wynagrodzeniem stanowiącym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, czy też podlega zwolnieniu z obowiązku opłacania składek. Ponadto rozważenia wymaga czy przyznane świadczenie objęte jest przepisem § 7 ust.1 pkt 7 cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów i mieści się w pojęciu zarówno nagrody okolicznościowej wypłaconej w związku z uroczystym dniem, jak i pojęciu nagrody należącej do sfery praw honorowych.

Zasadnie zarzuca apelujący, że Sąd I instancji błędnie przyjął, iż w sprawie ma zastosowanie przepis § 7 ust.1 pkt 6 rozporządzenia R.M. z 29.01.1990r. Tzw. „tradycyjne barbórkowe” o którym mowa w tym przepisie zdefiniowane zostało w § 3 ust.3 rozporządzenia R.M. z 30.12.1981r. w sprawie szczególnych przywilejów dla pracowników górnictwa „Karta Górnika”. Świadczenie to nie ma nic wspólnego z nagrodą z okazji Dnia Górnika, o której traktuje § 2 pkt 1 tegoż rozporządzenia i która jest przedmiotem sporu.

Zatem wbrew twierdzeniom Sądu Wojewódzkiego nagroda barbórkowa objęta jest przepisem § 7 ust.1 pkt 7 rozporządzenia Rady Ministrów z 29.01.1990r.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego również słusznie zarzuca apelujący, że Sąd I instancji dokonał sprzecznych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez przyjęcie, że od wypłaconej nagrody powinna być odprowadzana składka.

Pracownicy J.S.W. zostali objęci w zakresie tzw. nagrody barbórkowej postanowieniami Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników zakładów górniczych z dnia 21.12.1991r.

Zasady naliczania i wypłaty nagrody „barbórkowej” uregulowane zostały w art.19 cytowanego Układu Zbiorowego Pracy oraz załączniku nr 9 ZUZP. Termin wypłaty nagrody „barbórkowej” określony nie później niż do 4 grudnia danego roku oznacza jedynie ostateczną granicę wypłaty. Z tych względów zgodna wola stron UZP, które dokonały wykładni autentycznej zapisów UZP przez siebie stworzonych ma decydujące i jedyne znaczenie.

Podstawę prawną dla takiej tezy zawierają art.9 i art.241.6 kp. Ponadto słusznie podnosi apelujący, że dodatkowym argumentem na rzecz takiej kwalifikacji wypłaty nagrody „barbórkowej” dokonanej w czerwcu 1997r. jest fakt, że J.S.W. w 1997r. nie wypłaciła swoim pracownikom żadnej innej nagrody z okazji Dnia Górnika i nikt z uprawnionych pracowników Spółki nie ma wątpliwości co do faktu, że świadczenie otrzymane w czerwcu 1997r. jest nagrodą „barbórkową” za 1997r. Wypłata nagrody „barbórkowej” w myśl pkt 1 regulaminu wypłat nagrody barbórkowej w 1997r. przyjętego przez Zarząd J.S.W. S.A i organizacje związkowe w dniu 19.06.1997r. została oparta o wysokość hipotetycznego wynagrodzenia w październiku 1997r.

Mając powyższe na uwadze, zdaniem Sądu Apelacyjnego wypłacone przez J.S.W. S.A. w czerwcu 1997r. świadczenie spełnia wszelkie wymogi nagrody okolicznościowej wypłaconej w związku z uroczystym dniem lub też mieści się w pojęciu nagrody należnej do sfery praw honorowych, które zostały określone w § 7 ust.1 pkt 7 rozporządzenia Rady Ministrów z 29.01.1990r. w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne.

Przewodniczący: Sędzia S.A.K.Merker(spr.)

Sędziowie S.A.: M.Woźnowska-Gallos, T.Szweda